

ספריי — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קיבוץ
שלישית האור

שנר
ראשון

היב"ז
שמוני

מאמר רבי אומר - תר"צ

מכבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת

" אוצר החסידים "

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושלוש לבריאה

מאה ואחת שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לעילוי נשמת

הו"ח ר' שמואל פסח ב"ר יעקב דוד ע"ה

נפטר ביום ג' תשרי - צום גדלי' ה'תשנ"ה

וזוגתו האשה החשובה מרת פריידל חדוה

ב"ר זאב וואלף ע"ה

נפטר ביום ד' אדר שני ה'תשנ"ה

פיס

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י התנ"ם ובת"ם

הרה"ת ר' שניאור זלמן הלוי וזוגתו מרת אסתר שיינדל

ומשפחתם שיחיו שגלוב

אמנם כל זה דכאשר הוא בתואר אדם המורה על המוחין דגדלות, והיינו דכאשר האדם מבין אמיתית הכוונה בשביל מה נברא, ולאיוזה כוונה ירדה נשמתו למטה להתלבש בגוף ונה"ט, דזהו ירידה גדולה ועצומה, אמנם כוונת הירידה הוא בשביל העלי' שהיא עולה עוד במדרי' גבוה יותר מכמו שהיתה קודם ירידתה. אבל כשהוא בתואר אנוש, שהוא חלוש, דהלב הוא חלוש, וכשהלב חלוש או הנה כל האברים חלולים, וצריכים לשית עצות בנפשו. והעצה לזה היא ולחם לבב אנוש יסעד, דהלחם שהוא המזון דתורה, וכמ"ש לכו לחמו בלחמי שהוא הלחם דתורה, אשר גם לבב אנוש יסעד, שגם אפילו מי שהוא אנוש היינו חלוש, שע"י סכות מסכות שונות נפל ח"ו ממדריגת אדם וירד מדחי אל דחי, עד אשר נעשה ח"ו חלוש בקיום המצות, דזה אנוש עקוב הלב מכל ואנוש הוא, די הארץ איז ר"ל פארקרימט געוואָרען, ואנוש הוא, און איז פארשוואַכט געוואָרען, הנה העצה לזה הוא אכילת הלחם שהוא קביעות עתים לתורה וברבים דוקא, דכשם שבתפלה בצבור הוא במעלה גבוה יותר, וכמ"ש הן אל כביר לא ימאס דאין הקב"ה מואס בתפלתן של רבים, הנה כמו"כ הוא בתורה שהלימוד ברבים הוא ביתרון מעלה מכמו הלומד לעצמו, ובפרט מי שנותן עצמו על זה בטרחת גופו להשתדל בקביעות עתים לתורה ברבים, הנה עי"ז ולחם לבב אנוש יסעד, וכשם שבגשמיות הנה הלחם סועד את הלב ומגבירו, הנה כמו"כ ע"י לימוד התורה והתעסקות בזה להתגבר על יצרו ללמוד בעצמו ולפעול גם על הוולת, הנה עי"ז נעשה בתואר גבר ועולה מדרגא לדרגא להיות כאיש גבורתו עד שעולה במעלות אדם.

וְזָהוּ רבי אומר איזה היא דרך ישרה שיבור לו בשביל שיעלה לתואר אדם, והיינו דאלו שהם רפויים וחלולים הנה זאת היא עבודתם לשקוד בקיום המצות מעשיות וקביעות עתים לתורה בפועל, וזהו כל שהיא תפארת לעושי' בעבודה בפועל, ותפארת לו מן האדם דעי"ז עולים ומגיעים למעלת אדם, שמשלימים הכוונה העליונה דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים.

פתח דבר

לקראת חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז, הננו מוציאים לאור - בפעם הראשונה - את המאמר ד"ה "רבי אומר - תר"צ", אשר לכ"ק אדמו"ר (מהור"י) צ"ג, שאמרו בש"פ תו"מ, בעת ביקורו בדטרויט.

ג' תמוז, ה'תשס"ג

ברוקלין, נ"י.

מאה ואחת שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מה"מ

מערכת "אוצר החסידים"

לעבוד עבודתם, משא"כ הלב אינה נחה לעולם היינו מרגע ראשונה דיצירה בגוף שלם עד רגע אחרונה בחיי האדם באריכות ימים ושנים, הנה הלב הוא תמיד ברצוא ושוב, הסתלקות הנשימה והתפשטותה, ואם נפסק ח"ו על איזה זמן מסתכן ח"ו, דהו כל הנשמה תהלל י"ה, על כל נשימה ונשימה בין ביום בין בלילה בלי הפסק כלל בין כשהוא ער או ישן. וטעם הדבר הוא מפני שהלב הוא כלי להרוח חיים, ולפי אופן מעמד ומצב הלב כן הוא גבורת כל האברים וחלישותם באופן פעולתם, דענין הגבורה הוא לבד זאת שביכולתו להוציא כח נעלם מן ההעלם אל הגילוי, אלא דכל כח הוא בתגבורת כח ביותר מפני תוקף לבו, דהו דכתיב יוצר רוח האדם בקרבו, קרב הוא תוך ואמצעית הגוף, יצר הוא מלשון יצר אותו בחרט, איינגעבונדען, הנה רוח האדם יצר הקב"ה בקרבו שהוא הלב.

והנה הלב הוא באמצע הגוף, והאדם נחלק בכללותו לג' אברים וג' כחות כללים, ראש גוף רגל, והם כחות המעולים דשכל רא"י שמיעה טעם וריח מחשבה ודבור, מדות שבלב אברי הנשימה, ואברי המזון והילוך הם כחות היותר אחרונים, וזהו יצר רוח האדם בקרבו, דהרוח חיים שהוא החיות של כל האברים הוא בלב שהוא חלק האמצע של האדם, ולכן הנה כל האברים מקבלים חיותם ע"י הלב, דליבא פליג לכל שייפין, אמנם הלב מקבל חיותו מן המוח הוא מקום משכן*, כמבואר בתניא פנ"א דמקום משכן הנשמה והשראתה הוא במוח שבראש, דבהראש יש ג' חללים ובהם ג' מוחין, שבכל חלל הוא מוח מיוחד, שהג' מוחין הם חכמה בינה דעת, דמות החכמה הוא קר ולח, מוח הבינה הוא חם ויבש, מוח הדעת הוא ממוזג משניהם, ושם הוא השראת החיות, וכנגדן יש ג' אורחין ודרכים הנמשכים אל הלב ובכל הגוף והם קנה ושט ורידין, דממות החכמה שהוא קר ולח הנה ע"י הקנה ההמשכה הוא בלב בחלל הימני המלא רוח חיים, וממות הבינה ע"י הושט הוא בלב בחלל השמאלי, וממות הוא בלב ובגוף שהם ג' מיני גידים גידי הדם גידי רוח חיים וגידי ההרגשה, שע"י כל זה הוא המשכת החיות בכל האברים, והיינו דמקום משכן החיות הוא במוח, ומקום משכן הרוח חיים הוא בלב ונמשך החיות מן המוח אל הלב, וע"י ג' מיני גידים הנה ליבא פליג לכל שייפין לכל אבר ואבר בפרט. ולזאת הנה לפי אופן מעמד ומצב הלב הנה כמו"כ הוא מעמד ומצב האברים בבריאות וחלישות, אם הלב בריא אז הנה שופע החיות בכל האברים וכלם פועלים פעולתם בטוב, ואם ח"ו הלב אינו פועל את פעולתו כראוי ברצוא ושוב אז גורם חלישות ח"ו בכל האברים. וזה לבבתי אחתי כלה, דישראל הוא לב העולם, וכמ"ש אנכי עשיתי ארץ ואדם עלי" בראתי, דזה מה שהקב"ה ברא ועשה את הארץ הוא בשביל האדם, דכתיב ואתן את צאני צאן מרעיתי אדם אתם, וארו"ל (יבמות [א, א]) אתם קרויים אדם, ובריאת האדם הוא בשביל בראתי"י שהוא בגימטריא תרי"ג, שהוא בשביל קיום התומ"צ.

משכן; כ"ה בכתי"ק, ואוצ"ל: משכן הנשמה.

בס"ד. ש"פ תו"מ, תר"צדיק, דעטראיט

רבי אומר איזה היא דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושי' ותפארת לו מן האדם, וצ"ל מהו אמרו איזה היא דרך ישרה שיבור לו האדם, הלא דרכי התורה ידועים הם ומפורסמים בקיום המצות בדיני התורה. ומהו אמרו כל שהיא תפארת לעושי' ותפארת לו מן האדם, שמחלק זה לבי' ענינים התפארת להעושה ומקיים את המצוה ותפארת להאדם, דלכאורה הוא דבר וענין אחד, דעושי' ומקיימי מצוה הם תפארת אדם. והנה כתיב ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם וארו"ל (יבמות דס"א) אתם קרוין אדם, דמעלת האדם הוא שהנהגות מדותיו הם ע"פ שכל, דהו בקיום המצות לקיים רצון ה', ולא לילך אחרי שרירות לבו ותאוותיו, דאלו שאינם מקיימים תומ"צ והולכים בשרירות לבם ותאוותיהם הרי נמשלו כבהמות נדמו ר"ל, כדוגמת הבע"ח אשר כל עניניהם הם לאכול ולשתות וכל צרכי הגוף. והנה אדם יש לו דעת ובהמה אין לה דעת הרי אין הכוונה שאין להם דעת כלל, אלא שיש להם דעת, אמנם הדעת שיש להם אין זה דעת אמיתי אלא רק דעת הנקנה ע"י אכונ"ש, וכמ"ש ידע שור קוננו וחמור אבוס בעליו, דזה מה שהשור או החמור יודעים ומכירים את בעליהם אין זה ענין הדעת והכרה שכלית כמו דעת האדם שהוא דעת אמיתי, אבל דעת הבע"ח אינו דעת אמיתי כ"א רק דעת הנקנה ע"י האכונ"ש, ובאלו האנשים הנמשכים אחרי תאוות לבם הנה הם גם זה אינם יודעים, וכמ"ש בסיפא דקרא ישראל לא ידע היינו שאינם יודעים גם מה שיודע להבדיל השור, ועמי לא התבונן מה שנקנה גם להבדיל בידיעת החמור, וכ"ו הוא לפי שנמשך אחרי תאוות לבו ואינו אדם כלל, ומקיימי התומ"צ הם אדם, א"כ מהו שמחלק כל שהיא תפארת לעושי' ותפארת לו מן האדם. אלא הפירוש הוא דזה עצמו מה שהוא תפארת לעושי' הוא עצמו הוא תפארת לו מן האדם, וצ"ל מהו מדרי' אדם שהעשי' היא תפארת לו להגיע למעלת ומדרי' אדם.

אך הענין הוא דהנה בקריאת שם מין המדבר שהוא האדם יש ד' תוארים שהם ד' שמות, אדם, איש, גבר, אנוש. ואי' בזהר דהתואר היותר גדול הוא אדם שמורה על שלימות והתכללות, דכליל דכר ונוקבא, כמ"ש זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא שמם אדם, דלית ברכתא עילאה שריא אלא באתר שלים, דהנפש כשהיא לעצמה נקראת נפש אדם, והגוף כשהוא לעצמו נקרא בשר האדם, והתחברות הנפש והגוף יחדו נקרא אדם, ושלימות האדם הוא כשכלול דכר ונוקבא, ולזאת הנה תואר אדם הוא המעולה ביותר. ואנוש הוא למטה מכולם, וכשאמר הקב"ה נעשה אדם אמרו המלאכים מה אנוש כי תזכרנו, דשם אנוש מורה על השפלות, כלומר שאינו מהות דבר מה כלל, והגם שזוכר בכתוב גם אדם, ובן אדם כי תפקדנו, הרי מבואר בתוס' (ע"ז [ג, א]) החילוק בין אדם ובני האדם יעו"ש. והנה ההפרש בין איש לאדם הוא, דאיש הוא מלשון אש התלהבות ורצוא דהו איש, אש יו"ד, והגם שזהו מדריגה גבוה

ורמה ונשאה שהוא ברצוא והתלהבות, מ"מ הנה מדרי' אחת וקו אחד שאינו שלימות, משא"כ אדם הוא חב"ד שהוא שלימות. ולכן הרי האדם נקרא עולם קטן, וכדאי' באדר"ג כל מה שברא הקב"ה בעולם כנגדן ברא באדם, שהאדם כולל הכל, וכלול מהעליונים והתחתונים, דלכן נשתנה גם בבריאותו משאר כל הבע"ח, דכל הבע"ח הרי גופם ונפשם הוא צומח וחי, דגופם הוא צומח כמ"ש תוצא הארץ נפש חי', וארו"ל (חולין [ס, א]) בצביונם נבראו בקומתם נבראו, ונפשם הוא חי שהם בערך זל"ז, אבל בהאדם הנה גופו ונפשו הם רחוקים וגם הפכים זמ"ז, שהגוף הוא דומם וכמ"ש וייצר ה"א את האדם עפר מן האדמה, ונפשו היא מהמדריגה היותר עליונה, וכמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים ואי' בזה (הובא בתניא פ"א) מאן דנפח מתוכי' נפח פי' מתוכיותו ופנימיותו, ולכן הנה כל ישראל אומרים נשמה שנתת בי טהורה היא מצד שרשה. והנה בזה יובן הטעם מה שפרצוף אדם קדמון נקרא בשם אדם, דאין שום פרצוף שנקרא בשם אדם רק פרצוף א"ק, וטעם הדבר הוא לפי שאדם מורה על ההתכללות, ולהיות דפרצוף זה הנה שם הוא מחה"ק, דמח' הקדומה הוא מה שכולל את הכל מה שבא אח"כ בהשתל' והכל הוא בהתכללות, וכמאמר צופה ומביט עד סוף כל הדורות וכולם נסקרים בסקירה אחת, ומשו"ז נקרא הפרצוף הזה בשם אדם, דאדם מורה על ההתכללות, אבל תואר איש הוא מדה אחת וקו א'. וכמו ההפך בין תהו לתיקון, דבתהו הם נקודות שהם קוין ובתיקון הם פרצופים המורים על התכללות, הנה כמו"כ הוא בתיקון גופא דאיש הוא קו אחד, ואדם הוא התכללות. ובהו יובן מה שמצינו בד' שנכנסו לפרדס, בן עזאי הציץ ומת, ור' עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, דבן עזאי הוא שהי' ברצוא והתלהבות דאש, וכדאי' במד"ר שה"ש דבעת שהי' דורש הי' לוהט סביבותיו, וזהו הציץ ומת, דמיתה הו"ע רצוא, אבל ר"ע נכנס בשלום ויצא בשלום, דנכנס ויצא הו"ע רצוא ושוב, וכמאמר הס"י אם רץ לבך שוב למקום, וכמ"ש לא לתהו בראה ולשבת יצרה, דהכוונה העליונה הוא השוב, ור' עקיבא שנכנס בהרצוא בהפנימיות יותר הגיע לבחי' שוב, ובן עזאי הציץ ומת שהו"ע הרצוא, דכל רצוא הוא מפני תוקף האור והגילוי, דזהו איש אש יו"ד מדות רצוא קו אחד, אבל אדם הוא מוחין והתכללות, והגם שבמדות יש מוחין ג"כ אבל זהו מוחין שבמדות מוחין דקטנות. אמנם אדם הוא מוחין דגדלות, ומצד הגדלות הו"ע ההתכללות, וזהו דאדם הוא בגימט' מה שהוא שם מ"ה העושה ההתכללות בע"ס דאצילות. דהנה אי' בפתח אליהו אתה הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן לון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין כו', שהן עשר ספירות בחינות ומדריגות מחולקות חסד גבורה כו', ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון שהוא שם מ"ה העושה ההתכללות בע"ס דאצילות. ובהו יובן המאמר מלגאו איהו שם מ"ה הוי' דאיהו אורח האצ"י, דבכללות הוא גילוי אור הקו שמודד מדידת האורות וכלים דאצ"י ועושה ההתכללות ביניהם, ונקרא בשם אורח שהוא דרך רחב, וכמו עד"מ הדרך הרחב ההולך מעיר לעיר, דהנה בכל מדינה ומדינה הרי ישנם הדרכים הרחבים ההולכים מעיר לעיר מן הקצה אל הקצה,

דמהדרכים הרחבים ההולכים מעיר לעיר ישנם דרכים קטנים ההולכים להכפרים ומושבות וקיבוצים גדולים, באופן כזה שכולם מתאחדים ומתחברים זה עם זה ע"י אמצעיית הנתיבות והדרכים, עד שע"י הדרכים הרחבים מתאחדים העיירות הגדולות וכלם מתאחדים עם עיר הממלכה, אשר משם יוצא שפע ברכה, ע"י אמצעיית הדרכים והנתיבות אל כל הקיבוצים הכפרים ומושבות היותר קטנים. וזהו אורח האצ"י שהוא גילוי אור הקו הנמשך ע"י אורח האצ"י בגילוי אור לכל עולם ועולם לפי ערכו. ובע"ח אי' דהקו הוא כעין צנור הנמשך מאוא"ס ב"ה, וכמו עד"מ צנור הנמשך מהנהר הגדול, דמהנהר עצמו א"א לקבל בכלים כי מרוצת המים שוטפים את הכלים, וכנראה במוחש שבמרוצת המים הם שוטפים את הכלים, ורק ע"י צנור יכולים לקבל, והגם דעצם המים אינם משתנים אבל מ"מ הם מתחלקים לפי אופן גודל הצנור, ומתקבלים גם לכלים קטנים ביותר ע"י צנורות קטנים הבאים מהצנור הגדול, שהוא בדוגמת הדרכים הקטנים הבאים מהדרך הרחב אשר בין כלם מגיעים המים של הנהר הגדול גם להכלים הקטנים. והדוגמא מזה יובן למעלה בגילוי אור הקו שהוא כעין צנור הנמשך מאוא"ס ב"ה ובהמשכתו עושה מדידה בהאורות וכלים דע"ס דאצ"י, ובהו גופא הוא קשיר לון ומאחדם בהתאחדות והתכללות, והגם דהקו הוא ספירות בהתחלקות לגבי ע"ס הגנוזות במאצילן ב"ה, דע"ס הגנוזות הן בהתאחדות והתכללות גמורה, משא"כ הקו שהן ספירות בהתגלות, דזהו מה שהקו עשוי מנקודות היינו ספירות פרטיות, ומ"מ הם בבחי' פשיטות עדיין והם בבחי' התכללות. וזהו מלגאו שם מ"ה דאיהו אורח אצ"י דמ"ה עולה מספרו אדם שמורה על ההתכללות, ולכן הוא תואר היותר מעולה.

אמנם ענין אנוש הוא תואר היותר נמוך, דאנוש מורה על החלישות, וכמ"ש עקוב הלב מכל ואנוש הוא, דפירושו חלוש הוא, ועיקר ענין החלישות הוא בלב, דהבריאות של האדם וחלישותו תלוי במעמד ומצב הלב ואופן פעולתו, דהגם דעיקר האדם הם האברים, דמי שהוא שלם באבריו הוא בעל גוף שלם, ומי שח"ו חסר לו איוה אבר הוא בעל מום, ומ"מ הנה הבריאות והחלישות תלוי במעמד הלב ואופן פעולתו, אשר לפי אופן זה הוא מעמד ומצב בריאות כל הגוף. וביאור הענין הוא, דהנה כתיב לבבתי אחותי כלה, כלה הם נש"י ולבבתי אחותי כלה, דנש"י נקראים לב שהם לב העולם, וכמו עד"מ הלב שהוא מקום משכן הרוח חיים, דזהו ב' דפיקות הלב ברצוא ושוב, שהם התפשטות והסתלקות הנשמה, וכמ"ש והחיות רצוא ושוב, דהחיות הוא ברצוא ושוב דוקא, דגוף ונפש הם גשמי ורוחני שרחוקים זמ"ז, וא"א להיות שהחיות הרוחני יתיישב בגוף גשמי, וגוף גשמי א"א לו לקבל חיות רוחני כ"א בדרך רצוא ושוב, דזהו דפיקא דליבא, והוא בלב דוקא, אבל שאר האברים הרי יש זמן שהם נחים ושקטים, ולא זו בלבד שהם שקטים ובלתי פועלים פעולתם כמו ראי' שמיעה שכל הילוך, אלא עוד שמוכרחים למנוחה ולולי המנוחה א"א שיוכלו